

Kommuneproposisjonen 2023

Statssekretær Ole Gustav Narud

19. mai 2022

Tjenester nær folk

Godt tjenestetilbud i både
bygd og by

Ressurser og handlingsrom
til kommunene

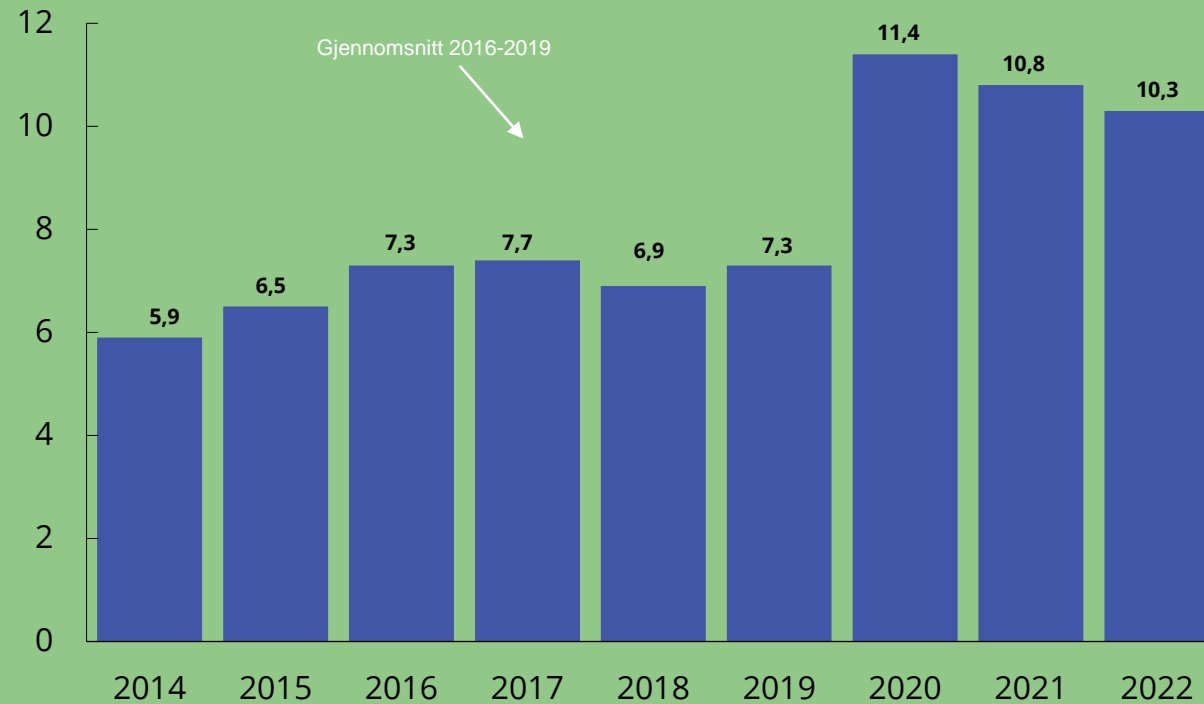
Foto: NTB

Oljepengebruken må ned

Bruk av oljepenger

Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

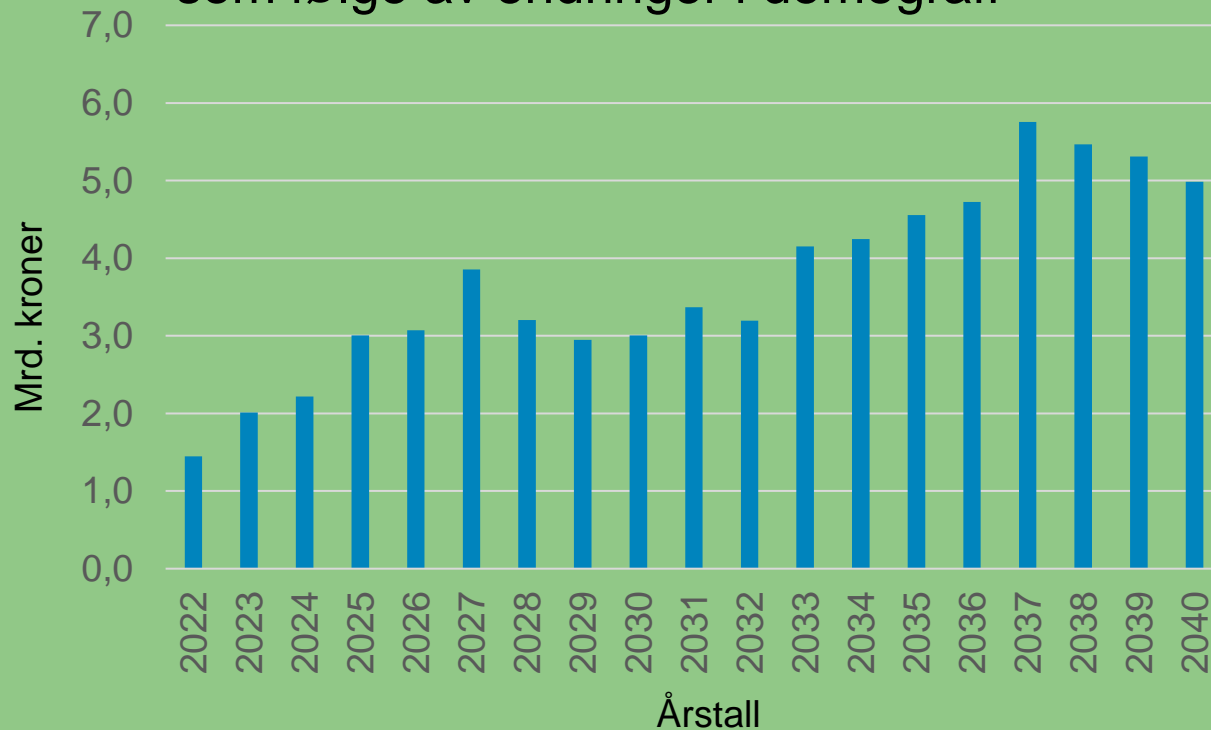

Budsjett-
impuls
-0,5%

Uttak fra
fondet
2,9%

Langsiktige utfordringer for kommunesektoren

Årlige merutgifter for kommunesektoren som følge av endringer i demografi

- Økte demografikostnader og strammere rammer
- Sentralisering over mange år
- Større bruk for arbeidskraft – færre i yrkesaktiv alder
- Innbyggerne forventer gode tjenester

Vi vil gå gjennom statlige byggeprosjekt

Faksimile fra Aftenposten 13. mai 2022

Dette er et godt initiativ. Selv om flere av prosjektene har gode begrunnelser, er regjeringen nødt til å få kontroll med kostnadsutviklingen.

Summene er så enorme og kostnadsøkningene så formidable at det ville være uansvarlig bare å la denne utviklingen fortsette.

Den nye regjeringen er fortsatt sjenerøs med oljepengebruken. Men den skal ha ros for å ville kutte litt av all byggingen i landet.

Vi skalerer ned nytt regjeringsskvarter

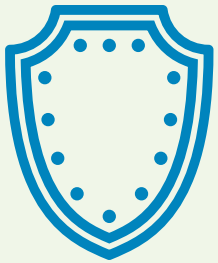
Prosjektet skal nedskaleres betydelig

- ✓ Ikke bygge B- og E-blokken i byggetrinn 3
- ✓ Redusere omfanget av rehabilitering av G-blokken (Finansdepartementet)
- ✓ Redusere kostnadene ved ombygging av ring 1

Tiltakene anslås å redusere kostnadene med **4–5 milliarder kroner.**

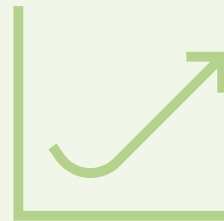
Innenfor ansvarlige økonomiske rammer prioriterer vi:

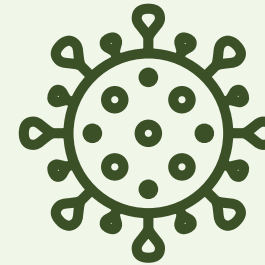
å styrke norsk forsvarsevne, sivil beredskap og matsikkerhet

å hjelpe Ukraina og folk på flukt

å hjelpe folk med høye strømregninger

å håndtere pandemien

å ta vare på velferden og tjenestene nær folk

Kommunesektoren er kompensert for koronapandemien i 2020 og 2021

Takk til kommuner og ansatte som har stilt opp

Kommunesektoren er samlet sett kompensert for 2020 og 2021
- totalt om lag 30 mrd. kroner

2022: Blir vurdert på bakgrunn av sluttrapport fra arbeidsgruppen
- allerede bevilget 2,25 mrd. kroner for 2022

Kommuneøkonomien er god

I 2021 fikk kommunesektoren eit netto driftsresultat på 4,7 prosent

Det er godt over anbefalingen fra TBU

Sektoren har jevnt over god økonomistyring og solide reserver

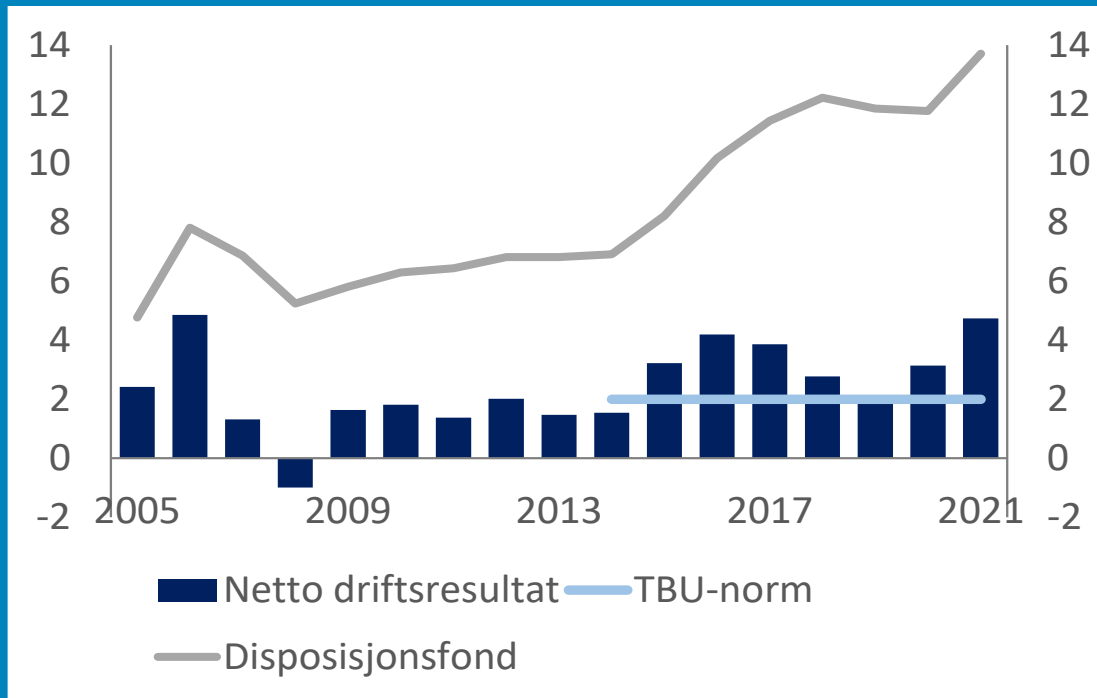

Foto: Colourbox

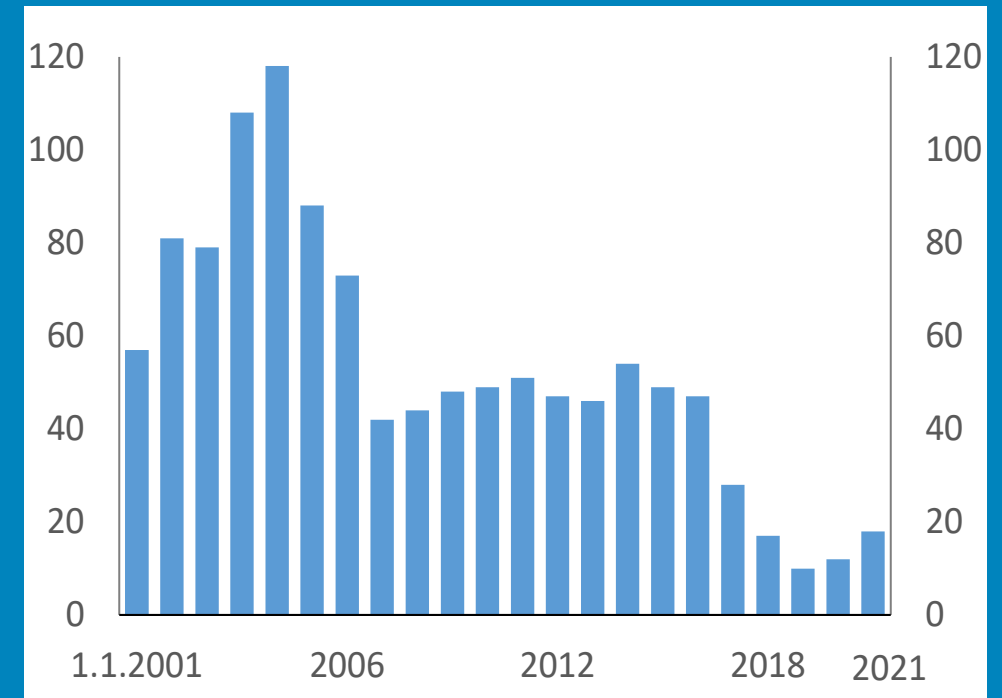

Kommuneøkonomien ved inngangen til 2022

Utvikling i netto driftsresultat og disposisjonsfond

Antall kommuner i ROBEK

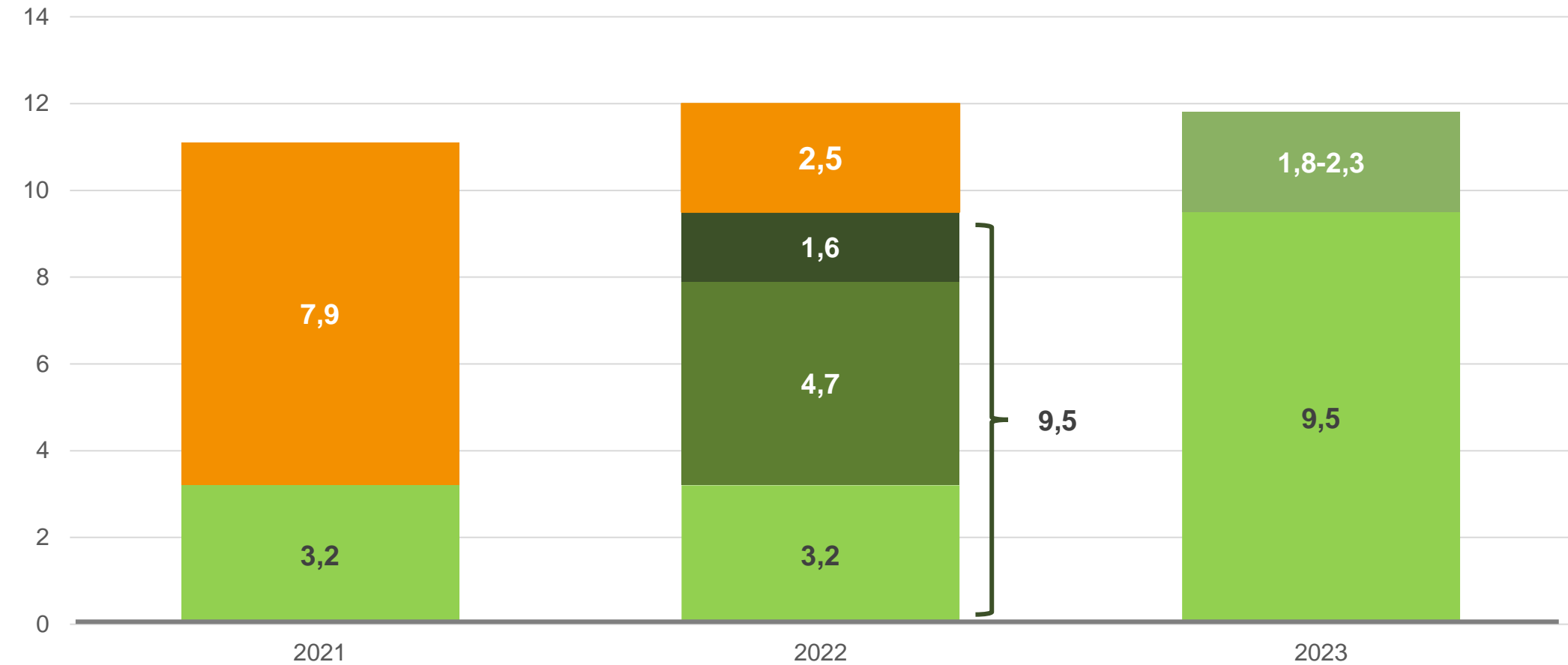
Kommuneøkonomien 2022 blir styrket med 4,1 mrd. kroner etter saldert budsjett

- Skatteanslaget oppjustert med 21 mrd. kroner
- Økte kostnader: 5,4 mrd. kroner
 - Netto: 15,6 mrd. kroner
- 14 mrd. kroner ekstraordinære skatteinntekter fra utbytte
 - 2,5 mrd. kroner i engangsinntekt til kommunene
 - 11,5 mrd. kroner til staten
- Høykonjunktur og store utgifter på statsbudsjettet
- Omfordeling fra skattesterke til skattesvake kommuner

Styrking 2021-2023

Mrd.

Endringer i deflator

- Langvarig praksis at vekst i frie inntekter regnes fra RNB-nivået
- Avvik i deflator etter RNB kan gå begge veier
- Jevner seg ut over tid

Slik styrker vi kommuneøkonomien i 2023

Foto: NTB

Vekst i frie inntekter:

1,8-2,3 mrd. kroner

Kommuner: Om lag 2/3 av veksten

Fylkeskommuner: Om lag 1/3 av veksten

Økte demografikostnader: 1,4 mrd. kroner

Gratis ferje på samband med under 100.000 passasjerer

Foto: Vidar Nordli-Mathisen/Unsplash

- 89 mill. kroner i 2022 til gratis ferje på trafikksvake samband
- Legger til rette for gratis ferje på alle fylkeskommunale samband med under 100.000 passasjerer årlig

Ressurskrevende tjenester - tilleggskompensasjon

- Øker fra 55 mill. kroner i 2022 til 80 mill. kroner i 2023
- Gjelder kommuner under 3 200 innbyggere med høye utgifter og lave skatteinntekter
- Kommunene får kompensert 80 prosent av utgiftene over en terskelverdi

Foto: Colourbox

Mottak og bosetting av fordrevne fra Ukraina

- Kommunesektoren stiller opp
- Stor vilje til å bosette
- Økte bevilgninger gir økonomisk trygghet
- Midlertidige endringer i regelverket gir fleksibilitet

Foto: NTB

Mer velferd – mindre administrasjon

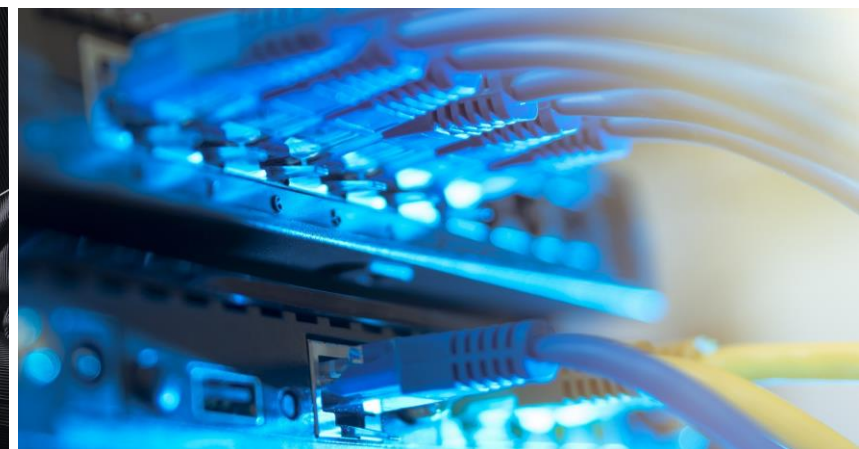
Tillitsreformen

- Mer faglig frihet til førstelinjen
- Større handlingsrom for kommunesektoren

Innovasjon

- Tett samarbeid med KS
- Vurdere mer systematisk bruk av forsøk

Digitalisering

- Digitalisering på tvers av stat og kommune
- Høyhastighetsbredbånd til alle husstander innen 2025

Gjennomgang av inntektssystemet

Kommunene:

- Inntektssystemutvalget leverer NOU innen 26. august 2022
- Høring høsten 2022
- Forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2024, våren 2023

Fylkeskommunene:

- Ekspertutvalg satt ned i mars, med frist 1. desember 2022
- Helhetlig gjennomgang med vekt på kostnadsnøklerne
- Forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2024, våren 2023

En ny og forsterket distriktpolitikk

- Distriktsmelding våren 2023
- Skal vise retning og ambisjoner
- Målet er et langsiktig taktskifte
- Forslag til nye tiltak

Foto: Colourbox

Utfordringsbildet kjenner vi

- Store forskjeller
- Mange små kommuner mangler kapasitet og kompetanse
- Vi må få de unge til å flytte til distrikta
- Vi må legge til rette for en aldrende befolkning
- Det grønne skiftet stiller krav til omstilling
- Vi trenger desentrale og målrettede studietilbud
- Vi trenger gode tjenester der folk bor

Foto: Redcharlie/Unsplash

Distriktsmeldingen er et regjeringsprosjekt

Innspillsmøte i Alta. Foto: KDD

- Forankret i Hurdalsplattformen og bygger på demografiutvalget og distriktsnæringsutvalget
- Innspillsmøter rundt om i landet gir mange gode forslag og eksempler
- Regjeringsprosjekt ledet av KDD - involverer alle departementene